

Het belang van de maatschappelijke bibliotheek

2 INTRODUCTIE SIBO ARBEEK

De maatschappelijke bibliotheek leeft!

3 BIBLIOTHEEK OP SCHOOL

Lees het zelf en wees jezelf

4 HESTER VAN BEEK

De bibliotheek als third place

6 DEBAT OVER DE MAATSCHAPPELIJKE BIBLIOTHEEK

De bibliotheek als satéprikker

10 STADKAMER ZWOLLE

Een plek in mijn stad waar ik rust en woorden vind

13 BIBLIOTHEEK RIJN EN VENEN

Dynamische ontmoetingsplek voor alle Alphenaren

16 DE KLINKER EN DE STATIE

Huiskamers van de stad

18 PREDIKHEREN STADSBIBLIOTHEEK MECHELEN

Een bibliotheek tussen barokke muren

20 FORUM GRONINGEN

De wereld van nu en morgen verbinden

22 LIGNE SITTARD

Dé ontmoetingsplek van Sittard

24 'T SAAMDEEL, KINDCENTRUM WIJLAND EN BMV HEERLERBAAN

De bibliotheek in MFA's

26 COLLAGE VAN PROJECTEN

LEESDOMEIN

SCHOOLDOMEIN
SPORTDOMEIN
ZORGDOMEIN
WIJKDOMEIN

HUISKAMERS VAN DE STAD

Snel internet, gratis wifi, cappuccino

Cultuurhuis De Klinker
Foto: Eva Bloem Fotografie

De bibliotheek van nu is geen berg boeken meer maar een multimedia centrum met snel internet, gratis wifi, cappuccino, ruimte om met je laptop te studeren of huiswerk te maken, ruimte om kranten te lezen of info via het web te zoeken.

Uiteindelijk sprokkelen jong en oud de hele dag informatie bij elkaar op de smartphone, iPad, of laptop. Kennis is op afroep beschikbaar geworden, los van plaats en tijd. Maar het meest leert men toch van elkaar. Vooral in de Covid-19 jaren werd duidelijk dat 'ontmoeten' centraal staat. Online onderwijs of boeken downloaden is een handige aanvulling maar neemt nooit de plaats in van het ontmoeten en kennisdelen. Immers kennis is niet wat men aangereikt krijgt zoals in de klassieke bibliotheek maar wat men vindt in debat met anderen. Twee mooie voorbeelden van bibliotheken van atelier PRO.

DE STATIE, SAS VAN GENT

Het lokale bestuur van Zeeuws-Vlaanderen vroeg Woongood, de grootste corporatie van de regio: "geef Sas van Gent weer een cultureel hart en dorpshuis". In 2013 werd het dorpshuis in gebruik genomen. De voorzieningen waren hier aanvankelijk verspreid over

de gemeente in oude en weinig duurzame gebouwen. Er werd een aantrekkelijke locatie aangewezen langs een langzaam verkeersroute tussen het historische centrum en de nieuwbouwwijken. Het gebouw heeft een plastische vorm die precies de route volgt en afbakt. De vorm verwijst naar de lunet van het oude vestingwerk dat nog herkenbaar is aan de randen van de stad. De gepotdekselde zwart houten geveldelen zijn geolied en van witte kozijnen voorzien, een verwijzing naar de traditionele Zeeuwse schuren. Er kwamen twee basisscholen, een voorschoolse en naschoolse opvang, een bibliotheek, een café, een GGD-post, een grote sporthal, een grote zaal voor evenementen, een jongerencentrum, biljartruimte etc. Daarnaast kwam er nog een woongebouw voor 23 senioren. Het café kwam letterlijk centraal te staan in De Statie. Als theatercafé, als sportcafé, als bibliotheekcafé. Eigenlijk was er helemaal geen bibliotheek voorzien, maar uiteindelijk besloot men toch een onbemande bibliotheek in de centrale hal

bij het café onder te brengen. Vanuit het café houdt men daar toezicht op. Het café en de centrale hal liggen langs de route en worden daardoor overdag veel gebruikt. Hierdoor is de centrale hal – café – bibliotheek een aantrekkelijke plek geworden om elkaar te ontmoeten. Overdag treffen ouders elkaar hier aan de leestafel of in het café en zijn schoolkinderen druk doende met hun project. 's-avonds is de ruimte in gebruik als sportcafé voor de sporthal of als theatercafé bij een voorstelling. De centrale hal is dan letterlijk een lampion langs de centrale langzaam verkeersroute in de gemeente. Gratis wifi en snel internet zijn vanzelfsprekend. Er worden inmiddels tal van (internet)cursussen gegeven op oefencomputers en burgers worden geholpen met de digitale overheid. Tieners maken zwiingend hun huiswerk als het tentamen dichterbij komt. Verder is de ruimte ook in gebruik voor allerlei exposities.

CULTUURHUIS DE KLINKER, WINSCHOTEN

In cultuurhuis De Klinker in Winschoten zijn onderwijs, media, cultuur en sport voorzieningen zo geconcentreerd dat ontmoeten niet kan uitblijven. Het cultuurcentrum werd in 2015 in gebruik genomen. De locatie van het centrum is geen toeval, het ligt aan een stadsplein op een langzaam verkeersroute die de historische kern verbindt met de naoorlogse wijken. Door zijn plastische vorm en het helderroodoranje metselwerk, is het een duidelijk herkenbaar cultuur icoon. Het gebouw verwijst naar het Gronings expressionisme en is gemetseld met een lokale steen. In het hart van het gebouw ligt de Foyer die alle verdiepingen van het gebouw verbindt en vanuit de hoogte valt het dynamische Groningse daglicht naar beneden. Aan deze Foyer ligt de grote the-

"In cultuurhuis De Klinker in Winschoten zijn onderwijs, media, cultuur en sport voorzieningen zo geconcentreerd dat ontmoeten niet kan uitblijven"

aterzaal, de kleine zaal / bioscoop, radio en tv-studio, muziek- en dansstudio's, het theatercafé en de bibliotheek. Overdag is het een soort overdekt stadsplein en 's avonds is het de Foyer van het theater en bioscoop. Er staan natuurlijk nog steeds boeken in de bibliotheek, maar het accent is sterk komen te liggen op het ontmoeten. Oudere bewoners lezen hier de krant aan de leestafel of als de gesprekken te luidruchtig worden trekken ze zich terug naar het theatercafé. Tieners komen hier samen in de examenperiode voor hun huiswerk. Snel internet en gratis wifi is daarbij noodzaak. Een deel van de boeken ligt in de Foyer op tafels uitgesteld, alsof het om een Parijse kade gaat waar men al snuffelend op ideeën komt. In de bibliotheek gonst het van de activiteiten. Er is het spreekuur van het Taalhuis, er is een juridisch spreekuur, bewoners worden geholpen met allerlei ingewikkelde digitale overheidszaken, de formulierenbrigade helpt bewoners met het invullen van ingewikkelde formulieren, er zijn wisselende exposities, schoolkinderen zijn er op zoek naar info voor hun project of er zijn voorleesmiddagen of lezingen door schrijvers.

LOCATIE, SYNERGIE EN SOCIALE COHESIE

Zowel in De Klinker als in De Statie is de bibliotheek een integraal deel geworden van een voorzieningencluster in een krimp gemeente en versterkt zo de sociale cohesie in een duurzaam gebouw. Door gebruik te maken van de synergie-effecten tussen de verschillende culturele activiteiten en door een goede locatie in de gemeente op een centraal punt langs langzaam verkeersroutes te kiezen, ontstaat er een nieuw elan in een duurzaam en herkenbaar gebouw. 📍

📺 Kijk voor meer informatie op www.atelierpro.nl.